

Sygn. akt V CNP 58/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie ze skargi Z.D.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia

Sądu Okręgowego w J. z dnia 16 czerwca 2011 r.,

w sprawie z wniosku I.D. i J. D.

przy uczestnictwie [...]

o stwierdzenie zasiedzenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 kwietnia 2014 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Uczestniczka Z. D. wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 16 czerwca 2011 r., oddalającego apelację uczestniczki od postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 25 marca 2011 r., którym stwierdzono nabycie przez I. D. i J. D. na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej udziału w ½ części prawa użytkowania wieczystego bliżej określonej nieruchomości wraz z udziałem w ½ części prawa własności budynku położonej na tej nieruchomości przez zasiedzenie - z dniem 2 stycznia 1975 r.

Jako podstawę skargi uczestniczka wskazała naruszenie art. 172 § 1 k.c. w zw. z art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny i art. 336 k.c., naruszenie art. 336 k.c. w zw. z art. 233 k.p.c., naruszenie art. 339 w zw. z art. 6 k.c., naruszenie art. 45 pkt 1 w zw. z art. 176 pkt 1 Konstytucji RP oraz naruszenie art. 378 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wszystkie wymienione przepisy powołała również jako przepisy prawa, z którymi zaskarżone orzeczenie jest niezgodne. Uprawdopodobniając wyrządzenie zaskarżonym orzeczeniem szkody podała, że w związku z jego wydaniem doznała szkody „w postaci ograniczenia prawa własności”. Twierdziła przy tym, że zaskarżone orzeczenie „utorowało wnioskodawcom drogę do wdrożenia postępowania w przedmiocie zniesienia współwłasności nieruchomości objętej wnioskiem, które obecnie toczy się przed Sądem Rejonowym w K. pod sygn. I Ns .../11 i w którym wnioskodawcy dążą do przyznania im nieruchomości na wyłączną własność z obowiązkiem ratalnej spłaty uczestniczki w wysokości 40.000 zł. Wysokość ta jest niewspółmierna do poniesionych przez uczestniczkę nakładów na nieruchomość wartą 500.000 zł., w tym upatruje swej szkody, gdyż jakakolwiek rekompensata z tytułu zniesienia współwłasności nie będzie odpowiadała rzeczywiście poniesionej stracie, polegającej na utracie nieruchomości w jej inwestycyjnym aspekcie”. Odzyskanie w całości nakładów ulepszających nieruchomość będzie niemożliwe także w związku z kryzysem na rynku nieruchomości, który sprawił, że wartość nieruchomości znacząco spadła w stosunku do poczynionych nakładów o wartości 199.583 zł. Ponadto podniosła, że wyrządzona jej została szkoda nie tylko w aspekcie materialnym z powodu poniesionych nakładów obejmujących ulepszenie całej nieruchomości, których równowartości nigdy nie odzyska w całości,

a jedynie w części, jak również w „niemniej doniosłym aspekcie niematerialnym, definiującym się poprzez zakres prawa własności i jego atrybuty wyrażone treścią art. 140 k.c.”

Sąd Najwyższy zważył:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym mającym, poprzez zakwestionowanie zgodności z prawem orzeczenia, przesądzić jedną z przesłanek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Stanowi ona nadzwyczajny, sformalizowany środek procesowy, zatem przepisy ją regulujące powinny być wykładane ściśle (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, nie publ., z dnia 28 marca 2007 r., II CNP 124/06, nie publ., z dnia 25 marca 2009 r., V CNP 93/08, nie publ., z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08, nie publ.). Na podstawie art. 519² § 1 k.p.c. można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia co do istoty sprawy sądu drugiej instancji, kończącego postępowanie w sprawie, wyłącznie wówczas, jeżeli stronie została wyrządzona szkoda poprzez jego wydanie. Z tej przyczyny jednym z wymogów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem, przewidzianym w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., jest uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie takiego orzeczenia.

W niniejszej sprawie nie sposób przyjąć, że został on spełniony. Z wywodu uczestniczki wynika po pierwsze, że jej szkodę stanowić ma wartość utraconych nakładów, które miała poczynić na nieruchomości. Tak rozumiany uszczerbek majątkowy nie jest jednak następstwem wydania postanowienia oddalającego apelację uczestniczki od postanowienia stwierdzającego nabycie przez wnioskodawców poprzez zasiedzenie jedynie udziału w użytkowaniu wieczystym i odrębnej własności budynku. Jeśli uczestniczce nadal przysługują udziały w tych prawach rzeczowych, to jej roszczenie dotyczące rozliczenia nakładów będzie rozważane w postępowaniu o zniesienie wspólności tych praw, które nie zostało jeszcze zakończone. Na obecnym etapie taką szkodę należy zatem zakwalifikować jako hipotetyczną, która może powstać dopiero w przyszłości. Uprawdopodobnienie wyrządzonej szkody, o którym mowa w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., dotyczyć musi natomiast szkody, która już powstała (por. postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05, OSNC 2006, nr 6, poz. 110; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2008 r., II BP 68/07, OSNP 2010, nr 1-2, poz. 6; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2009 r., I CNP 93/09, nie publ.; z dnia 10 grudnia 2010 r., III CNP 48/10, nie publ.; z dnia 11 października 2012 r., I CNP 21/12, nie publ.). Wymaganie takie wynika wprost z treści art. 519² § 1 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. Wreszcie nie sposób uznać, aby skarżąca spełniła wymaganie uprawdopodobnienia wysokości szkody majątkowej wynikłej z wydania zaskarżonego orzeczenia. W skardze nie podano kwoty, mającej odpowiadać wysokości tej postaci szkody.

Twierdzenie o rzekomej szkodzie niemajątkowej jest zaś tak ogólnikowe i niezrozumiałe, że uchyla się weryfikacji, zatem nie może być uznane za prawidłową realizację omawianego wymagania konstrukcyjnego skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Ubocznie wskazać należy na nieprawidłowość postępowania się przez pełnomocnika skarżącej w obecnym postępowaniu nazewnictwem właściwym dla postępowania procesowego („powódka”), a nie skargowego.

Zgodnie z art. 424⁸ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę, która nie spełnia wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Z tych względów postanowiono jak wyżej.